

FLORA HARDING

Înainte Coroanei

Traducerea din limba engleză de
Gabriela Nedelea

Note de Mugur Butuza

Editura Paralela 45

Capitolul I

Castelul Windsor, decembrie 1943

El nu e acolo.

Elisabeta privește atentă, cu un singur ochi, prin deschizătura cortinei. Catifeaua ei uzată miroase a mucegai. Duhnește a naftalină și a fard, a spectacole vechi, repetate îndelung, a chicoteli înfundate și a emoții dinaintea premierei.

În fața scenei, spectatorii încep să-și ocupe locurile. Unii se așază într-o liniște respectuoasă, alții privesc în jur, afectând o nonșalanță sfidătoare față de faptul că se află într-un castel. Sala Waterloo a cam fost lăsată în paragină, splendida ei poleială fiind acum lipsită de strălucire, iar pereții despuiți de portretele personalităților ilustre, dar încă mai păstrează destul din măreția ei de odinioară. Covoarele au fost înfășurate și puse la păstrare încă de la începutul războiului, astfel că sala imensă se umple de ecoul scaunelor scrâșnind pe podea, de rumoarea conversațiilor discrete și de glasuri drese.

Dar primul rând e încă gol.

- A venit? șoptește Margareta, aplecată peste umărul ei.
- Nu încă.

Elisabeta se îndepărtează de cortină, simțind dezamăgirea ca pe un bolovan în stomacul ei deja întors pe dos de speranțe și de trac. E la a cincea reprezentație cu *Aladin* și, cu toate că își știe toate replicile, când

se trage cortina încă i se mai pune un nod în gât la gândul cumplit că ar putea da greș.

— Ia să văd și eu!

Cu un ghiont, Margareta își dă sora la o parte și-i ia locul lângă cortină, de parcă l-ar putea conjura pe prințul Philip al Greciei doar prin puterea voinței.

Uneori, voința Margaretei e atât de puternică, încât Elisabeta e gata să creadă că ar putea reuși, însă umerii căzuți ai surorii ei stau mărturie că, de data asta, a dat greș. Lasă cortina din mână și se întoarce pe scenă, dând cu picioarele în poalele rochiei de satin.

— Papa *a spus* că Philip va veni, spune îmbufnată.

— De Crăciun, îi reamintește Elisabeta, încercând să-și ascundă tristețea din glas. N-a promis că va veni la pantomima noastră. Probabil că a intervenit ceva.

Margareta o privește lung.

— Ce poate fi mai important decât să fii alături de rege și regină, ca să le vezi pe cele două fiice ale lor jucând într-un spectacol?

— Philip e prinț. Nu se va lăsa impresionat de două prințese.

Aceasta e temerea tainică a Elisabetei. Până atunci, a fost specială toată viața ei, și tocmai acum, când este mai important, e posibil să nu fie – cel puțin, nu pentru Philip.

Au trecut doi ani de când Philip al Greciei luase ceaiul în compania regelui și a reginei. Elisabeta și Margareta ședeau fascinate, iar el le distra vorbind despre experiențele lui pe mare, din timpul războiului, minimalizându-și în mod intenționat rolul și insistând asupra aspectelor lui amuzante. Pentru Elisabeta, care până atunci își amintea de Philip ca de un cadet arogant care prea făcea pe grozavul, întâlnirea aceea a fost o revelație. Băiatul acela arogant se transformase într-un tânăr plin de calitățile unui prinț: curajos, spiritual, fermecător.

Și chipeș. De atunci, amintirea ochilor lui albaștri, sfredelitori îi stârnește un vag, dar persistent fior.

La puțin timp după aceea, au fost invitați la o petrecere la familia Coppin, unde Philip locuia la verișoara lui, Marina, ducesa de Kent. El a invitat-o pe Elisabeta la dans, fie din politețe, fie din datorie. Măcar atâta lucru știa și ea. Avea doar cincisprezece ani atunci și limba legată și era foarte conștientă că mâna lui era pe talia ei și că palmele le erau lipite.

Acum are șaptesprezece ani. Și abia așteaptă ca Philip să vadă că ea a crescut.

— Nu se poate să nu vrea să vină să ne vadă, spune Margareta încăpățânată.

Ea așteaptă de mult timp să-l impresioneze cu talentele ei actorești.

— Mai ales pe tine, adaugă ea, punând-o, surprinzător, pe Elisabeta pe primul loc. Îți scrie numai *ție*.

— Da, din când în când.

Mereu prudentă, Elisabeta n-ar recunoaște nici măcar în fața surorii ei, cum se repede înfrigurată asupra rarelor scrisori de la Philip, de câte ori le citește și recitește, netezind și îndreptând orice cută a hârtiei. N-a aflat mai nimic din ele; la urma urmei, ce i-ar fi putut scrie? Doar că-și amintește de ea, atâta tot. Dar și atât era destul.

— Probabil că sunt mulți cei cărora le scrie.

— Lilibet, într-o bună zi, tu vei fi regina Angliei. Tu nu ești dintre cei „mulți.“

Exasperată, Margareta pășește nervoasă dintr-o parte în alta a scenei, iar scândurile de lemn trosnesc sub tocurele ei.

— Margareta! se aude o șoaptă din culise de unde Crawfie, guvernanta lor, le face semne. Și tu, Lilibet. Regele și regina vin chiar acum. Mergeți la locurile voastre și pregătiți-vă pentru spectacol.

Elisabeta inspiră adânc. N-are importanță că Philip nu e aici. Nu se va lăsa copleșită. Va veni de Crăciun. Îl va vedea curând.

De dincolo de cortină, aude scrâșnete și scârțâit de scaune împinse în spate, când publicul se ridică pentru a-i întâmpina pe părinții ei.

— Repede, în coș!

Cyрил Woods traversează scena în fugă. Elisabetei îi place de el. E fercheș, cu ochi luminoși și dansează și cântă aproape la fel de bine ca Margareta. Elisabeta știe foarte bine că ei doi o sprijină în scenele în care apare. Își învață replicile și se mișcă atunci când trebuie, dar n-are strălucirea Margaretei. Pe lângă sora ei, e tăcută, anostă. Cel puțin, așa simte ea.

Dar ea e sora mai mare; ea va fi regină. De aceea are rolul principal. Elisabeta îl joacă pe Aladin, într-o jachetă scandalos de scurtă și în colanți care o fac să se simtă foarte expusă. Margareta e prințesa Roxana, dar nu o deranjează, pentru că poartă o rochie de mătase, cu broderii splendide, și o diademă.

În prima scenă, ei trebuie să sară dintr-un coș uriaș de rufe, căruia i-a fost tăiată partea din spate, ca să se poată ghemui după el. Nu au prea mult loc, astfel că, din întâmplare, Cyril o tot atinge cu piciorul.

— Scuză-mă, mormăie el. Scuză-mă!

Elisabetei îi bubuie inima. Oh, cât îi repugnă clipa de dinaintea ridicării cortinei! Mîntea i se golește complet. Costumul o strânge și nu-și mai amintește nici o replică. Coșul de nuiete o gâdilă pe obraz, iar picioarele au început deja să-i amorțească. În timp ce orchestra Gărzilor întțește ritmul muzicii, ei îi vine să sară de după coș și să fugă de pe scenă, să fugă prin curtea castelului, până la grajduri. Să încalece și să gonească, iute și departe, într-un loc unde n-ar putea dezamăgi pe nimeni, n-ar trebui să placă nimănui și n-ar avea nicio datorie de îndeplinit.

Dar nu poate face așa ceva. Spectacolul este una dintre puținele ei contribuții la efortul de război. Banii din încasări merg către fondul de lână pentru tricotaje al Gospodăriei Regale¹, care va furniza cele necesare soldaților care luptă pentru țara lor, își spune Elisabeta cu severitate. Lor nu li se permite să fugă. Ce exemplu ar da ea, dacă ar refuza până și atâta lucru?

---

¹ *Royal Household*, ansamblul administrațiilor și funcționarilor responsabili de susținerea materială și financiară a membrilor familiei regale britanice.

Oricum, e prea târziu. Orchestra a atins un crescendo, tobele duruie și se aude fâșâitul catifelei și scrâșnetul funiilor care trag cortina în lături.

— E rândul tău!

Cyrl o înhiontește pe Elisabeta în coaste, iar ea sare, azvârlind capacul coșului într-o parte. Apariția ei bruscă stârnește râsete, care se înmulțesc atunci când Margareta se ivește lângă ea, dar Elisabeta nici măcar nu le ia în seamă.

Pe rândul din față, lângă mama ei, se află Philip și se uită fix la ea. Are o expresie uluită, iar buzele lui impasibile încep să se curbeze într-un zâmbet.

Elisabetei îi crește inima. Și-a uitat toate îndoielile. Deodată poate străluci la fel ca Margareta. Își simte picioarele mai ușoare, zâmbetul îi este mai strălucitor. Știe să danseze, știe să cânte. Știe să ridice o sprânceană și să privească publicul cu subînțeles.

Îl poate face pe Philip să râdă.

Pentru că el e acolo. Și asta este tot ce contează.

Capitolul 2

Așezat lângă regină, Philip se străduiește să-și ascundă mahmureala cumplită. De ce Dumnezeu o fi băut atâta aseară? Dar era ultima lui șansă să o vadă pe Osla, înainte de Crăciun.

Din câte își amintește, s-a distrat. Au dansat la „Cei 400“, apoi, cine știe cum, s-au adunat mai mulți în apartamentul Oslei, unde au mâncat salata rusească făcută de ea din praf de ouă. Ieri-seară, nu i s-a părut dezgustătoare, dar sosul din parafină lichidă încă îi întoarce stomacul pe dos. A dormit pe canapea și mai bine ar fi rămas acolo, decât să facă greșeala fatală de a se întoarce în apartamentul din strada Chester, unde a găsit scrisoarea de la Mountbatten care îi cerea să se prezinte neapărat și de urgență la Castelul Windsor.

Scrisorile de la unchiul Dickie sunt greu de ignorat.

— Bunicul tău a fost rege, i-a spus Mountbatten ultima oară când s-au văzut. Ești prinț și te înrudești cu majoritatea caselor regale din Europa. Dar ce poți spune tu că-ți aparține? În afara hainelor de pe tine, mai nimic.

— Și minunăția aceea de automobil pe care mi-ai dăruit-o când am împlinit douăzeci și unu de ani.

Philip își iubește MG-ul¹. Dar Mountbatten nu vrea să schimbe subiectul.

---

¹ Morris Garage, companie britanică de automobile, fondată în anii 1920, devenită faimoasă datorită modelelor sale sport.

— Philip, știi foarte bine ce vreau să spun. Ești un băiat prezentabil, iar Lilibet va fi regină într-o bună zi. Fă-o să te placă, căci, din câte am auzit, te pricepi. La naiba, ai o datorie față de familie și față de tine însuși. Războiul nu va dura la nesfârșit, și ce vei face după ce se va-ncheia? Nu ești cetățean britanic, așa că n-ai cum să rămâi în Marină.

Philip nu-și poate imagina sfârșitul războiului. S-ar putea spune că a început de când lumea. Dacă ar fi cinstit cu sine, așa cum se străduiește să fie, ar trebui să admită că lui îi place războiul.

Evident, există și clipe de teroare, dar cele mai multe sunt de entuziasm și speranță. În momentele de vulnerabilitate, ecoul țipetelor răniților, amintirea exploziilor și a mădurelor sfârtecate și a răpăitului distrugător al mitralierelor îi umplu și îi frământă creierii, împingându-l pe marginea prăpastiei, lăsându-l, pentru o clipă, fără aer. Când i se întâmplă așa ceva, alungă pur și simplu aceste imagini din minte. Așa-i la război, asta-i toată explicația, iar el n-a suferit nici măcar o zgârietură.

Philip preferă să se gândească la tangajul navei și la lumina orbitoare a Mediteranei. La sentimentul de libertate pe care îl are când vasul se îndepărtează de chei. La freamătul care îi face stomacul ghem, când din difuzoare se aude, printre pârâituri, ordinul de a-și ocupa pozițiile de luptă.

Aici e mai greu, își spune el. Țara e epuizată, orașele ei sunt bombardate, oamenii ei au chipurile cenușii, sleite de raționalizare și de penele de curent. La Londra, Philip trece pe lângă clădiri din care n-au mai rămas decât grămezi de moloz, și nici măcar nu le mai ia în seamă. Odată, mergea cu un grup spre Café Royal, ca să descopere că fusese bombardată cu doar câteva minute mai înainte. Praful plutea încă în aer. Cadavrele zăceau pe trotuar – bărbați în haine de seară și femei cu blănuri și diamante care scânteiau în lumina lunii. Cei puși pe jaf ajunseră deja acolo, smulgând bijuteriile de pe morți și muribunzi, ridicând rochiile de satin, ca să le scoată ciorapii de nailon.

Philip își amintește că grupul lor a trecut fără să se oprească, pornind spre „Cei 400“.

Așa-i la război. Nimeni nu știe când va cădea următoarea bombă, când va lovi torpila, când, de deasupra norilor, va apărea un Messerschmitt în picaj, ca să te culce la pământ. E o febră nestăpânită spre socializare. Conștient că orice noapte poate fi ultima în care dansezi sau râzi la un cocktail ori săruți o fată, e greu să te porți normal și să te culci devreme. Astfel că toată lumea e trează până târziu, dansează, bea și râde cu îndârjire, storcând fiecare noapte până și de ultima picătură de veselie.

Lumea aceea este departe de Castelul Windsor. Aici, în Sala Waterloo, se văd prea puține semne ale haosului și distrugerii din alte părți. Vestitele portrete pictate de Lawrence¹ au fost luate de pe pereți, iar locul lor – Philip se uită mijind ochii, ca să fie sigur că nu-și imaginează ceea ce vede – a fost luat de personaje bizare, de desene animate. Altfel, nu pare că s-ar fi schimbat prea multe din secolul trecut. Ba chiar regele s-a aplecat peste regină ca să-i spună lui Philip că scena și cortina sunt tot cele folosite de copiii reginei Victoria în reprezentațiile lor dramatice.

Pe Philip îl doare capul, simte junghiuri feroce ori de câte ori se foiește cineva într-un scaun sau îl târșăie pe podea. Se simte confuz și lănced. Poate chiar se îmbolnăvește de gripă – scuza de care se folosise pentru a nu sosi cu o seară înainte.

- Du-te și ajută-i cu pantomima, l-a îndemnat Mountbatten.
- N-am de gând să mă prostesc pe scenă și să mă fac de râs în fața regelui!
- Atunci fii util în culise. Trebuie să fie ceva ce poți face. Vei lăsa o impresie foarte bună. Regelui și reginei le plac astfel de lucruri.

Cu cât îl pistonează Mountbatten mai mult, cu atât se îndârjește el mai tare. Ca un câine pe care trebuie să-l duci cu forța să-l speli.

- Philip, ești la un pas să reușești.

---

¹ Thomas Lawrence (1769-1830), pictor romantic portretist, președinte al Academiei Regale de Arte. Cel mai important patron al său a fost regele George al IV-lea al Regatului Unit al Marii Britanii. Cunoscut și pentru portretele comandanților armatelor aliate împotriva lui Napoleon I.

Unchiul Dickie nu înțelege de ce este Philip atât de refractar să-și susțină cauza.

— Regele a spus că Lilibet a fost foarte atrasă de tine, când te-ai întâlnit cu ei, în '41. Îți trimite scrisori, nu-i așa?

— Din când în când.

Philip știe că nu are rost să se opună, dar nu se poate abține. Elisabeta nu îi scrie doar din când în când. Scrisorile ei serioase sunt scrise cu mână de copil și-i stârnesc o nedefinită duiosie când le citește, deși n-ar recunoaște-o nici în ruptul capului în fața ambițiosului său unchi. Cu bună știință nu ia nimic în serios. Îi este recunoscător Elisabetei că nu l-a pus într-o situație incomodă, cerându-i vreo fotografie de-a lui, iar el a avut grijă să nu-i dea în niciun fel de înțeles că s-ar bucura să aibă una de-a ei. Asta ar fi împins lucrurile prea departe.

— Nu e decât o fetișcană, unchiule Dickie. N-are prea multe de spus.

Mountbatten a dat din mână, fără să-l asculte.

— Sper că-i răspunzi la scrisori.

— Când pot, da. Nu știu dacă ai observat, dar suntem în război.

— Se pare că ai timp să mergi la băut și la dans, când ești în permisie pe uscat, i-a atras atenția unchiul său.

— Îi scriu.

Nu că el ar fi avut să-i spună cine știe ce. Adevărul e că se cam căznea să-și amintească câte ceva despre Elisabeta. Fată liniștită, hotărâtă și sensibilă, Elisabeta fusese întotdeauna prezentă la evenimentele de familie, cum ar fi căsătoriei verișoarei sale, Marina, cu ducele de Kent și, bineînțeles, fusese prezentă la încoronarea tatălui ei, de care Philip își amintește foarte bine. Au jucat crochet împreună, la Colegiul Naval, în 1939, când unchiul Dickie, bătrânul intrigant, a aranjat, cine știe cum, ca Philip să aibă grijă de cele două prințese, cât timp regele și regina erau la capelă. Elisabeta și Margareta nu s-au dus cu ei, din cauza unei epidemii de oreion sau pojar, sau dintr-un alt motiv, tot medical.

N-ar fi surprins să afle că Mountbatten a pus la cale și epidemia, numai ca să facă posibilă întâlnirea lui Philip cu fiica cea mare a regelui. Totuși, Philip nu credea că întâlnirea aceea a decurs prea bine. Elisabeta fusese exagerat de timidă, după cum i se pare că-și amintește, și destul de dolofană. Abia dacă a reușit să-i smulgă un cuvânt. Totuși, băuseră un ceai bun pe iahtul regal. Asta își amintește bine.

Doamne Dumnezeule, cum îl mai doare capul! Măcar de-ar fi găsit pe undeva o aspirină! Dar nu se face să ceri o aspirină, când ești condus spre Salonul Stacojiu, unde regele și regina își întâmpinau oaspeții veniți să vadă spectacolul fiicelor lor.

Ultimul lucru pe care și-l dorește Philip acum e să stea până la sfârșitul reprezentației. Sala Waterloo e atât de mare, încât probabil era greu de încălzit chiar și în vremurile bune, însă familia regală e foarte dornică să împărtășească privațiunile războiului cu țara, astfel că în sală nu există nici măcar un radiator care să încălzească puțin aerul, astfel că frigul te pătrunde până la oase. O invidiază pe regină, înfăolită în haina ei de blană.

În ciuda frigului, se simte foarte obosit. Canapeaua Oslei nu e cel mai confortabil pat. Îl dor obrazii din cauza efortului de a-și înăbuși un căscat. Discret, își masează podul nasului între degetul mare și arătător. Sub nicio formă nu-și poate permite să picotească. În ciuda atitudinii sale recalcitrante, știe că Mountbatten are dreptate și că trebuie să-i facă o impresie bună regelui.

— Și reginei, l-a avertizat unchiul său. Cu ea vei avea mai mult de lucru. Iar faptul că bunica ta și strămătușile tale vorbesc despre ea ca despre o fată scoțiană de rând, nu te avantajează deloc!

Deocamdată, regina a fost fermecătoare, dar Philip e conștient că zâmbetul ei dulce spune altceva decât ochii ei albaștri tăioși.

În sfârșit, luminile principale se sting și orchestra începe să cânte. Muzica e înălțătoare și, tocmai când Philip speculează momentul ca să se tolănească în scaun, se trage cortina. Duruitul tobei pune capăt muzicii, iar pe scenă capacul coșului de rufe e azvârlit la o parte și din el sare

nimeni alta decât prințesa Elisabeta, prezumtiva moștenitoare a tronului Angliei.

Urmează o clipită de încremenire, în care ea pare că îl fixează cu privirea, iar el e atât de surprins, încât mai întâi nu e în stare decât să se zgâiască la ea, uitându-și de durerea de cap, apoi începe să zâmbească, gândindu-se la absurdul situației.

Apoi, ea îi zâmbește – prilej pentru alt șoc, pentru că nu-și amintește de zâmbetul acesta – și începe să cânte, ieșind din spatele coșului. Poartă o tunică chinezească roșie cu auriu care îi vine, într-adevăr, foarte bine. Tunica îi ajunge până pe coapse. În jos, nu poartă decât o pereche de pantaloni scurți de satin și ciorapi de mătase care îi scot în evidență picioarele surprinzător de armonios formate.

Philip fluieră în barbă și se îndreaptă ușor în scaun.

Cu un interes renăscut, o privește pe Elisabeta dansând step pe scenă. Trebuie să admită, spectacolul e mai bun decât se aștepta și chiar se pomenește râzând în hohote la glume care în alte împrejurări i-ar fi stârnit gemete de dezaprobare. Prințesa Margareta e foarte drăguță și, fără îndoială, dintre cele două surori, este cea mai talentată. Are voce mai bună și e o actriță mai dotată, dar ochii lui Philip se reîntorc mereu spre Elisabeta. În mod cert, e plină de farmec.

Trebuie să aibă șaptesprezece ani, socotește el. Nu și-a dat seama până acum cât de mult contează doi ani. Deodată, îndemnurile unchiului Dickie de a se interesa mai îndeaproape de ea nu i se mai par atât de săcâitoare.